

ZASAVSKI

vestnik

TRBOVLJE, 12. septembra 1951

Štev. 37. — Leto IV.

GLASILO OSVOBODILNE
FRONTE OKRAJA TRBOVLJEOb obletnici delavskega sveta
na rudniku Trbovlje-Hrastnik

Te dni so trboveljski in hrastniški rudarji praznovali obletnico prevzema rudnika v lastno gospodarjenje. Prizadevanje in čuj desettletja trajajoče borbe delavskega razreda: »Tovarne in rudnike delavcem!« sta se v mladi socialistični Jugoslaviji uresničila. Nastopili smo novo pot gospodarjenja v naših podjetjih, pot socialističnega gospodarjenja — upravljanja naših podjetij po delovnih kolektivih samih. Naša država je postala že pet let po osvoboditvi naših narodov tako močna, da je njeno vodstvo lahko mirne vesti izročilo podjetja delovnim kolektivom v upravljanje, česar Sovjetska zveza v 30 letih še ni storila.

Tudi rudnik Trbovlje-Hrastnik je stopil s tem revolucionarnim korakom našega državnega in partijskega vodstva na novo pot. Težava je bila v tem podjetju, kakor tudi v številnih drugih podjetjih v tem, da člani delavskega sveta, po večini vsi preprosti delavci, niso še imeli nobenih izkušenj o vodstvu podjetja. Da se člani delavskega sveta pripravijo in usposobijo za svojo veliko in odgovorno nalogo, so se na rudniku organizirali študijski sestanki, na katerih so člani tega sveta dobili vpogled v upravljanje podjetja, zlasti še v njegovo finančno gospodarstvo.

Ker se člani delavskega sveta iz razumljivih razlogov doslej še niso mogli poglobiti v svoje delo v taki meri, kot bi bilo morda želeli, je vso težo in odgovornost za nov način gospodarjenja nosil v prvi vrsti upravni odbor podjetja. Po enem letu novega gospodarjenja lahko rečemo, da je bil upravni odbor tega velikega podjetja svoji odgovorni nalogi popolnoma kos. Seveda so mu bili člani delavskega sveta, ki se bodo morali v delovnem svetu, po večini morda poglobiti v svoje delo, upravnemu odboru rudnika z različnimi napovedmi, pobudami, opozorili in predlogi v dragoceno pomoč.

Rudnik Trbovlje-Hrastnik je napravil po enem letu gospodarjenja po delavskem svetu in upravnem odboru precejšnjo razvojno pot. Tako se je rudnik hrastnik, ki je bil prej samostojna gospodarska in upravna enota, v tem času združil s trboveljskim rudnikom pod skupno upravo, s čimer se je doseglo znatno poenostavljenje vodstva obeh rudnikov, dosegli pa seveda pomembni prihranki v vodstvu podjetja, zlasti pa v njegovi administraciji. Pod novim vodstvom se je upravljanje tega podjetja poenostavilo in pocenilo tudi z reformo rudniške uprave na samem trboveljskem sektorju, in sicer z združitvijo stavbenega obrata, zunanega obrata in materialne uprave v eno upravno enoto. Pocenitev upravnih in proizvodnih stroškov rudnika se je dosegla še z različnimi drugimi ukrepi in prijemi, da omenimo n. pr. opustitev lesnega skladišča v Hrastniku in centralizacijo vseh del, ki jih terja priprava za jamo potrebnega lesa, na rudniškem lesnem skladišču v Trbovljah. Tudi ta in druge spremembe in pocenitve so privedle do pocenitve upravnih in proizvodnih stroškov podjetja.

Pred težkim problemom sta stala upravni odbor in delavski svet rudnika sprčo okoliščine, da gre pridobivanje premoga na dnevnem kopu Dobrina-Neža zaradi krčenja premogovnih zalog po štiridesetletnem izčrpanju h kraju. Ker oba jamska obrata v Hrastniku še nista mehanizirana kot v Trbovljah, t. j. da tamkaj še ni mehanizirano zasipanje odkopanih jamskih praznin in da tamkaj še ni mehanizirano pridobivanje premoga s širokočelnim odkopavanjem, kar pa je v načrtu in bo pripomoglo na eni strani do izboljšanja produkcije v obratih Ojstro in Hrastnik, na drugi strani pa do pocenitve pridobivanja premoga, sta bila upravni odbor in delavski svet rudnika sprčo upadanja produkcije premoga na dnevnem kopu, s čimer so do neke mere omejeni seveda tudi dohodki rudnika, poenostavljeni pred delikatno nalogo, t. j. uravnoteženje dohodkov podjetja z njegovimi izdatki. To uravnoteženje je terjalo med drugim prilagoditev delavskega staleža rudniških zunanjih obratov s staležem delavstva v jami, kar se je doseglo v prvi vrsti z redukcijo vseh pogrešljivih delovnih moči na rudniku. Potrebno uravnoteženje dohodkov in izdatkov rudnika se je že in se bo doseglo še z drugimi prijemi, t. j. s skrajnim varčevanjem.

V trboveljskem okraju se pripravljalo
na uredbo hovega finančnega zakona

Tudi v trboveljskem okraju prav živahno razpravljajo po vseh podjetjih in kolektivih o novem finančnem sistemu. Da se razčistijo različne nejasnosti glede nekaterih točk osnutka tega zakona, si je društvo ekonomistov v Trbovljah zadalo nalogo, da po vseh svojih članih organizira po podjetjih in ustanovah našega okraja široko obravnavo tega vprašanja. Tako se je v dvorani rudniške restavracije v Trbovljah v petek dne 7. septembra, zbralo nad 200 udeležencev na konferenco, ki jo je sklicalo društvo ekonomistov. Iz vsega okraja so se zbrali direktorji podjetij, predsedniki upravnih odborov in delavskih svetov, zastopniki

njem materiala, električnega toka, komprimiranega zraka, znižanjem potrošnje industrijske vode, boljšim izkoriščanjem delovnega časa in podobno.

V načrtu je tudi predelava in povečanje sedanje rudniške separacije v Trbovljah in z njo koncentracija čiščenja in pranja ter ekspedicija premoga vseh treh zasavskih rudnikov Trbovlje, Hrastnik in Zagorje. Tudi s tem osredotočenjem separiranja premoga se bodo ustvarili prihranki v prid podjetja in našega narodnega gospodarstva. Produkcija premoga in z njo dohodki rudnika se bodo izboljšali z odkritjem novih premogovnih polj, prav tako pa tudi, kakor hitro bo po odpravi deviznih težkoč in zaprek rudnik prejel iz tujine potrebne mu jamske zalivne cevi in drug material, nadalje zadostno število stresalnih agregatov in transportnih trakov za mehanizacijo hrastniškega dela rudnika ter za nadomestitev že iztrošenih jamskih strojnih naprav v Trbovljah.

Delavski svet, zlasti pa upravni odbor rudnika Trbovlje-Hrastnik sta po enem letu gospodarjenja pokazala, da sta dosegla zaupanji jima težkimi in odgovornimi nalogami. Z nadaljnjim in nenehnim usposabljanjem članov delavskega sveta bo odgovorno delo upravnega odbora tega podjetja postalo mnogo lažje.

LOUISA ADAMIČA NI VEČ

Vest o tragični smrti našega v Ameriki živečega rojaka, uglednega publicista, pisatelja in javnega delavca, čigar glas je imel v mogočnem ameriškem tisku veliko ceno, je tudi v naših zasavskih revirih odjeknila bolesto. Louisa Adamiča ni več in težko nam je. Ako je dejanski položaj pri nas in postanek naše nove

Jugoslavije v Ameriki in še drugod poznan danes publicisti in če imamo v Ameriki in drugje številne prijatelje in iskrene zagovornike, je to v nemajhnih meri zahvaliti ravno temu moču. Čudovita, nenavadna je bila življenjska pot Louisa Adamiča, ki se je kot selfmade man dokopal do svetovno znanega publicista in književnika. Kot 14-leten dolenski kmečki fant je odšel v daljino Ameriko za svoj srečo. S prirojenim nadarjenostjo, žilavo vztrajnostjo, pridnostjo in voljo ter življenjskim optimizmom si je utrl pot do naravnost zavirljivega položaja, saj ga je poznala in cenila vsa ameriška in ostala kulturna javnost.

Pozornost je zbudil Louis Adamič s svojo prvo knjigo »Dinamit«, ki jo je izdal leta 1931. V njej je po temeljitem študiju ameriških razmer napisal tamkajšnje zgodovino proletariata. Bila je to prva zgodovina delavskega razrednega boja v Ameriki. Za to delo je dobil v Ameriki književno nagrado. Največji ameriški pisatelji so mu čestitali k tej knjigi. Naslednjega leta je napisal knjigo »Smeh v džungli«, ki smo jo dobili tedaj tudi mi v prevodu. Leta 1932 je prišel na obisk

Akoravno iz trboveljskega okraja ni bilo dosti ališati o tekmovalstvu v počastitev 10. obletnice ustanovitve JA, so bili vendar v raznih področjih dela doseženi prav lepi uspehi.

TEKMOVANJE OBVEZNIKOV
PREDVOJASKE VZGOJE

Centri obveznikov predvojaške vzgoje v okraju Trbovlje so tekmovali že v počastitev 22. julija, dneva vstaje slovenskega ljudstva. To tekmovalstvo so podaljšali do praznika dneva JA.

V prvem delu tekmovalstva je dosegel najboljši rezultat center predvojaške vzgoje na Dolu pri Hrastniku; od zadanih si tekmovalnih točk je dosegel 93,8%. Na sektorju Radeče je bil najboljši center KLO Radeče z 88% uspehom zadanih si nalog, na zagorskem odseku pa je dosegel najboljši rezultat center KLO Izlake s 77% postavljenih točk. Na sektorju Trbovlje je bila najboljša cementarna, kjer so dosegli 93% zadanih si nalog. Najslabši center v okraju je bil center MLO Trbovlje, ki s prvega dela tekmovalstva sploh ni udeležil. Med tekmujo-

čimi je bil najslabši center rudnika Zagorje, ki je dosegel 63% vseh točk.

V zaključnem delu tekmovalstva, 22. julija, so v paradi predvojaške vzgoje trboveljskega okraja sodelovali vsi centri. Najbolje se je izkazal center rudnika Trbovlje, ki je pokazal pravo sliko discipline.

V tem tekmovalstvu so se izkazali tudi predavatelji centrov, med njimi komandir centra rudnika Trbovlje, tov. Gornik, komandir centra Dol pri Hrastniku, tov. Sabasa, komandir centra KLO Radeče, tov. Martinšek in komandir centra hrastniške steklarne, tov. Anžlovar.

Na Bregu so pričeli graditi
gasilski dom

Tudi gasilska društva so se vključila v to tekmovalstvo ter dosegajo razveseljive uspehe. Tako si je gasilsko društvo na Bregu zadalo nalogo, da bo začelo graditi gasilski dom. Meseca julija so ustanovili gasilsko društvo in takoj pričeli z gradnjo doma. Poleg članov so se vključile v društvo tudi žene in mladine. Na podeželju je opaziti večje zanimanje žena in mladine za gasilska društva. V času tekmovalstva je bilo izvečanih na novo 5 desetih žena in 10 desetih mladincev. Vsi ti so se izločali v mesecu juliju in avgustu.

Glede sprejemanja novih članov so bili dosti boljše v vaških gasilskih društvih, saj so v vaških krajih pridobili 42 novih članov, v industrijskih pa samo štiri. Vso skrb so posvetili v teh društvih predavanjem o izvenarmadni vzgoji, saj so imeli v dveh mesecih 20 predavanj, ki se jih je udeležilo nad 300 članov. Večina teh predavanj je bila na vasi. Poleg teh predavanj so imela podeželska gasilska društva v tem času 12 predavanj o protiletalski zaščiti.

Tekmovalanje planinskih društev

Najdelavnijeje je planinsko društvo v Zagorju, ki se je v času tekmovalstva udeležilo kočo na Čemšenjski planini. Koča je že odprta. Planinci v Hrastniku so zelo aktivni pri urejanju svoje koče na Kalu. Društvo je imelo več predavanj za svoje člane. Zelo delavni so nadalje hrastniški alpinisti. V počastitev dneva JA bodo imeli kratek tečaj o spoznavanju teorije alpskih

disciplin. Preseneča nas pa, da nič ne čujemo o tekmovalstvu PD Trbovlje in PD Kum v Trbovljah.

V tekmovalstvo so se vključili
tudi strelci in RK

Strelska družina v Trbovljah je agilna in je organizirala v avgustu vaje, ki jim je prisostvovalo nad 400 gledalcev. Najboljši strelci so dobili nagrade.

Ker so te strelske vaje vzbudile med prebivalstvom zanimanje, si je strelska družina zadala nalogo, da pridobi čimveč novih članov. V času tekmovalstva bo imela več podobnih vaj, zlasti za mladino.

Strelska družina steklarne v Hrastniku je prav tako imela strelske vaje, medtem ko je strelska družina v Hrastniku samem pridno na delu ter si bo v času tekmovalstva uredila svoje strelišče.

Tudi organizacija Rdečega križa se je udeležila tekmovalstva, ki dela predvsem na učrstitvi svojih vrst in pridobivanju novih članov. RK polaga veliko pažnjo na predavanja, ki jih je imelo med tekmovalstvom že osem. V načrtu imajo še več predavanj.

Tudi člani ZB tekmujejo
na čast JA

Krajevne Zveze borcev NOV v Hrastniku, Trbovljah, Radečah in Zagorju so si zadale nalogo, da na osnovi izkušen partizanskega pohoda, ki so ga izvedle v počastitev 22. julija, prirede ponoven partizanski pohod skozi trboveljski okraj v počastitev JA. Zveze borcev se bodo učrstile organizacijsko ter med tekmovalstvom pomnožile svoje vrste, z 22. decembrom pa zaključile sprejem novih članov.

Okrajni odbor ZB NOV Trbovlje je v času tekmovalstva odprl Muzej narodne osvoboditve okraja Trbovlje. Obnovil je stavbo Rudarskega doma v Trbovljah in v njej uredil muzejske prostore. Do 22. decembra bo okrajni odbor ZB muzej še spopolnil.

V času tekmovalstva si je Partija okraja Trbovlje zgradila svoj lastni dom. Odprtje tega doma bo predvideno prve dni meseca oktobra.

Tudi vsa ostala društva, med njimi fizikalna, lovski in ribiška društva, so se vključila v tekmovalstvo v počastitev JA, tako da bodo tudi ta društva in organizacije dostojno pričakale deseto obletnico naše JA.

Dela na cesti dobro napredujejo

Trbovlje dobivajo novo lice, glavna cesta se modernizira in širi. Tri mesece se že vrše dela na cesti ter so s tlakovanjem začeli v torek, 4. septembra. Tlakovanje kaj hitro napreduje ter bo treba s potrebnimi pripravami prav pohiteti.

Velike so bile težave v začetku, v prvem delu rekonstrukcije ceste od Vod do Bergerja, ki je sedaj že tlakovana s kockami. Vsi, ki delajo na cesti, so se skupaj z gradbenim vodstvom obvezali, da bodo do 16. septembra tlakovali cesto že do Delavskega doma. Časa ni na pretek, treba bo res pohiteti. Do Delavskega doma bodo zaenkrat tlakovali cesto, medtem ko pride izdelava hodnikov na vrsto pozneje. Lepa tlakovana cesta ter betonirani hodniki, od Bergerja do spomenika padlim junakom pred Povšetom pa prav čedna, iz kamna zidana ograja ceste bodo dali temu delu Trbovlj povsem drugačno lice.

Prostovoljno delo na cesti, ki je bilo prva dva meseca, zlasti pa v juliju prav uspešno, je v avgustu popustilo, sedaj pa spet oživele. Prav lep zgled pri prostovoljnem delu so dali

člani VI. terena OF v Trbovljah, ki so delali na cesti 7. septembra, kjer se je dela udeležilo 107 frontovcev, ki so opravili 333 prostovoljnih ur. Dosedaj je bilo izvršenih na cesti 8718 prostovoljnih ur, največ v juliju in sicer 4642, v mesecu juniju pa 2333 ter v avgustu 1234, ostale ure pa v tem mesecu.

Mrtvilo, ki je zavladalo na trboveljski cesti v avgustu, je sedaj ponehalo. Vsak dan je več frontovcev na cesti, zlasti še, ker so si posamezni tereni napovedali medsebojno tekmovalstvo.

Promet, ki se je odvijal prej po tem delu ceste, poteka sedaj čez trboveljski trg in skozi Počivavsko kolonijo. Pri tej stanovanjski koloniji se sedaj že dela novi most čez Trboveljsko, po katerem bo tekla zasilna cesta mimo stanovanjskih hiš trboveljske elektrarne na Dežmanovem travniku in od tu mimo telovadišča ob Fizikalnem domu spet na staro cesto.

Če ne bo nepredvidenih ovir in bo lepo vreme, bo trboveljska cesta do 16. septembra tlakovana do Delavskega doma.

Tekmovalanje fronte v Zagorju

Tereški odbori OF v Zagorju tekmujejo. Delo v teh odborih se je po izmenjavi nedelavnih odbornikov razgibalo. Članarina, ki je zaradi malomarnosti nekaterih blagajnikov ostala neporavnana, bo v kratkem v celoti pobrana.

Na sejah razpravljajo odborniki o pasivnih članih in vključujejo v Fronto ljudi, ki so se izkazali pri delu in v družbenem življenju. Tereški odbori prirejajo množične sestanke s prireditvami, katerih čisti dobiček je namenjen za ureditev tereških pisarn ter za podporo socialno ogroženih frontovcev. Tereški odbor II je imel 2. t. m. veselico, ki je bila dobro obiskana. Dne 16. t. m. bo imel enak prireditveni teren Toplice I, teren Zagorje I pa pripravila za 30. september družabni večer s srečolovom. Tudi ostali tereški odbori se pripravljajo na podobne sestanke.

Polaganje kock dobro napreduje

DOGODKI PO SVETU v preteklem tednu

Zatišje pred viharjem na Korejskem bojišču

Dogodki zadnjih dni nam pokazuje, da zaenkrat ni večjih izgledov, da bi prišlo vendar do premirja v Kesongu in nadaljevanja razgovorov v Kesongu. Severnokorejci iščejo vedno nove izgovore in uprizarjajo nove incidente. Vse bolj prihaja do izraza misljenje, da so Severnokorejci s pozicijami v Kesongu, ki so jih zavlačevali (seveda po navodilih iz Moskve), imeli načrt, da se pripravijo na novo ofenzivo. Poleg Severnokorejcev in kitajskih enot, sodelujejo v zadnjem času z njimi tudi enote »prostovoljcev« iz informbirojevskih držav. Tako so se v Koreji zbrali prostovoljci iz Če-

ške, Madžarske, Romunije in Bolgarije. Kakor se na eni strani pripravljajo Severnokorejci, tako tudi čete združenega poveljstva ne drže križem rok, marveč se prav tako pripravljajo na bližnji spopad. Kakor poročajo tuji listi, so v Severni Koreji tudi že sovjetski vojaki. Sedaj imamo lahko že precej jasno sliko, kdo je zavlačeval mirovna pogajanja v Kesongu in kdo je največji pobornik za »mir«.

V najbližjih dneh se bo verjetno že pokazalo, da li se bodo manjše praske in priprave na eni kot na drugi strani razvile spet v vojni vihar, ki traja v Koreji že nad eno leto.

NEJASNOST V PERZIJU

Perzijska vlada je v petrolejskem sporu nepopustljiva. Teheranska vlada je sklenila, da bo poslala britanski vladi ultimatum za obnovo pogajanj o petroleju. Ultimatum predvideva 15-dnevni rok za odgovor angleške vlade. Če londonska vlada ne bo ustregla temu ultimatu, bo perzijska vlada izgnala še preostalih 350 britanskih strokovnjakov iz Abadana in perzijskih petrolejskih polj. Teheranska vlada je objavila, da se strinja z vzpostavitvijo uprave, v kateri bi bili zastopani strokovnjaki nevtralnih držav. Anglija pa stoji na stališču, da ne more nadaljevati pogajanj, dokler bo na vladi Mosadik. V Londonu menijo, da je prodajanje nafte Poljski in Češki nezakonito. Zastopnik britanskega zunanjega ministrstva je izjavil, da je ukrep perzijske vlade v nasprotju z odločitvijo haškega mednarodnega razsodišča, ki je odločilo, da ne sme nobena stranka podvzeti ničesar, kar bi onemogočilo mirno poravnovo spora. Britanski zastopnik je izjavil nadalje, da bo londonska vlada proučila vse ukrepe in po potrebi tudi s silo zaščitila angleške osebe v Abadanu. Položaj v Perziji je zelo kritičen. Če ne bo zmernejšim silam v Perziji uspelo prevzeti nadzorstvo nad politiko Teherana, zna priti do zelo ostrih zapletov, ki si jih nihče ne želi.

Mirovna pogodba z Japonsko podpisana

Središče vsega svetovnega zanimanja je bila v teh dneh konferenca v San Franciscu za podpis mirovne pogodbe z Japonsko. Kljub nasprotovanju, ki je prišlo do izraza zlasti v zadnjem času, je bila ta pogodba podpisana.

Na Tržaškem ozemlju volitev letos ne bo

Volitve, ki so bile določene v anglo-ameriški coni STO za Trst dne 7. oktobra in 14. oktobra za vse druge občine se letos ne bodo vršile. Nov datum volitev bo določen pozneje.

Meštrovci gradi spomenik v ZDA

Znani jugoslovanski kipar Ivan Meštrovci, ki živi v ZDA, izdeluje velik granitni spomenik, ki bo posvečen 6 milijonom židov, ki so padli kot žrtev nacističnega nasilja. Spomenik bodo postavili v New Yorku.

Naša nota italijanski vladi

V soboto, 8. septembra, je bila v ministru za zunanje zadeve v Beogradu izročena italijanskemu poslaniku nota naše vlade, v kateri se izražajo zaskrbljenost zaradi kampanje, ki jo vodijo sedaj v Italiji tisk in radio ter javno nastopanje posameznih uradnih osebnosti proti FLRJ. Nota ugotavlja, da se je ta kampanja, ki traja prav-

Nenadoma je umrl že dvajseti sovjetski general letos

Moskovski listi so objavili pretekli teden, da je umrl generalni major Nastasijevič Sardenko, eden izmed ustanoviteljev Rdeče armade.

... in doma

Obsodba bolgarskih vohunov

Okrožno sodišče v Nišu je obsodilo tri bolgarske državljane, ki jih je bolgarska obveščevalna služba poslala v Jugoslavijo za zbiranje podatkov. Sodišče je obsodilo vse tri na kazens stroga zaporja in sicer Borisa Jonova na šest let, Nina Peševa na sedem let in Milana Nikolova na osem let.

Bučarjeva žabica

Gozdni delavec iz Litije je pred kratkim sestavil praktično ročno dvigalo za dviganje težkih bremen. Dvigalo je dolgo en meter, široko pa tri centimetra in je mogoče z njim dvigniti tudi najtežje hlode. Prvič je Bučar uporabil svoje dvigalo na litijski postaji. Z enim samim tovaršem je naložil na vagon hlode, za katero delo je bila poprej potrebna skupina delavcev. Drugič so to dvigalo uporabili, ko se je na litijski železniški postaji na nekem tovornem vagonu vnela os, ki je bil naložen s težkimi jeklenimi ploščami. Plošče je bilo treba hitro preložiti na drug vagon. To delo je z lahkoto opravil Bučar s svojo pripravo. Ta priprava, ki ji pravijo delavci »Bučarjeva žabica«, dvigne breme do 1 tone teže. Janez Bučar bo svoj izum dal patentirati.

Prvi domači hladilniki za gospodinjstvo

Tovarna Jugostroj v Rakovici pri Beogradu bo razstavila na letošnjem zagrebškem velesejmu svoje nove hladilne naprave. To so: veliki hladilniki s kapaciteto 2000 kalorij za hlajenje večjih količin mesa, mleka in drugih živil, nadalje manjši hladilniki tipa MS za sanatorije, bolnišnice in podobne ustanove, prav tako agregat za izdelovanje ledu, ki izdelava na oro lahko 60 kg ledu, ter hidrofor za oskrbovanje hiš s pitno vodo v krajih, kjer ni vodovoda. Največjo pozornost pa bo zbudil nedvomno naš prvi hladilnik za gospodinjstvo, ki doseže lahko temperaturo do 4 stopinj Celzija pod ničlo. Ta hladilnik je zelo praktičen in okusen izdelan. Po dosedanjih kalkulacijah bo cena tega hladilnika okrog 30.000 dinarjev. V tovarni menijo, da se bo ta cena brez dvoma še znižala.

RAZVOJ KOMUNALNE DEJAVNOSTI V TRBOVELJSKEM OKRAJU

Vseprisod se v vedno večji meri podarja važnost komunalnega gospodarstva in so tudi v trboveljskem okraju napravili v tem pogledu korak naprej. Po ustanovitvi sveta za komunalne zadeve pri OLO Trbovlje ter po drugih večjih več sprostnosti in napredka. Zadnja razstava lokalne obrti v trboveljskem okraju je pokazala v tej smeri velik napredek, na drugi strani pa je komunalna dejavnost kljub podražitvi oziroma sprostitvi gradbenega materiala še dokaj živahna. Ta gospodarski ukrep je napravil v nekem pogledu zastoj dela pri večjih delih, tako n. pr. pri dograditvi zdravstvenega doma v Zagorju, sindikalnem domu v Trbovljah, obratni kopalnici v Hrastniku in velikih stanovanjskih hišah v Trbovljah in Hrastniku. Po določitvi uredbe o gradnji stanovanjskih hiš, po katerih bodo dobili graditelji 1 do 2-odstotne kredite in gradbeni material z 80% popustom, bo tudi gradnja malih stanovanjskih hiš zopet oživela.

Urbanistični ureditvi in olepšavi mest in vasi — temu važnemu vprašanju — se je posvečala v našem okraju vse premajhna pažnja. Edino KLO Zagorje si je oskrbel 436.000 din kredita za izdelavo urbanističnih načrtov, nadalje MLO

gorju, ki ima svoj vzrok ravno v neustreznosti pitni vodi. Ker pa število prebivalstva v revirjih narašča, je zadovoljiva rešitev tega vprašanja tem aktualnejša. V Zagorju so se lotili v pospešenem tempu zajetja novih studencev v Ribniku in preskrbi potrebnih vodovodnih cevi. V Trbovljah, kjer je ravno v višje ležečih stanovanjskih kolonijah primanjkovalo pitne vode, so dokaj zadovoljivo rešili problem pitne vode z zajetjem studencev v zvezni progi Trbovlje—Zagorje. Montirale so se potrebne sesalke, na Gvidi in Limberku pa so postavili vodne rezervoarje.

V Hrastniku so rešili to vprašanje z individualnimi vodovodi za posamezne skupine stanovanjskih viš. Med vaškimi krajevnimi odbori je omeniti pohvalno prebivalce KLO Marno, ki so si na lastno pobudo s prostovoljnim delom zgradili prav dober vodovod z zajetjem izvirka v dolini, od koder črpa vodo s pomočjo sesalk v višinski rezervoar, ki oskrbuje celo vasi v izdatni meri s pitno vodo. Na Marnem tudi niso pozabili na varnost v primeru izbruha ognja ter so namestili v vasi potrebne hidrante. Vrednost

jevna omrežja Izlake—Doberljevo, Doberljevo—Trojane, Doberljevo—Jesenovo, Semnik—Senožetj in Rimske toplice—Turje. Razširitev krajevnih omrežij pa je potrebna v Jagnjenici, v Četah ter nove instalacije v Turju in na Kovku.

Ceste so boleča rana komunalnega gospodarstva

Ceste v trboveljskem okraju so v zelo slabem stanju, kar se zlasti občuti spomladi. Tekmovanje v popraviljanju cest, ki je bilo organizirano meseca aprila, je nekoliko pomagalo, saj so takrat nakopali 2300 kubikov gramoza, navozili in posuli po cestah pa 2200 kubikov. Cestne jarke so tedaj očistili v dolžini 2 km in popravili 10 km kolovoznih poti. S prostovoljnim delom je bilo opravljenih 5500 težaških ur ter 700 ur z vozniki in konji. Najlepše uspehe so dosegli v Zagorju, Kotredžu in Hrastniku.

Ker so naše ceste slabe in premalo trdne, so se letos lotili potrebnih popravil. Dobro so to opravili v Zagorju. Tudi v Trbovljah razširjajo ceste in so te dni začeli s tlakovanjem ceste na prvi etapi. Zelo težka pa bo rekonstrukcija ceste v Hrastniku zaradi plazovitega terena. V zadnjem času se je mnogo razpravljalo o tem, da bi se dosedanja cesta preložila na traso dosedanje rudniške normalnotirne železnice, ki naj bi jo rudnik opustil. — Na cesti v Slačniku se dela nadaljujejo.

Vprašanje obstoječih zgradb in olepšava krajev

Važno področje komunalne dejavnosti, ki sicer ne prinaša dohodkov, je olepšava naselij in urejanje ter vzdrževanje že obstoječih zgradb. V Trbovljah so poleg rednih popravil na zgradbah in pritliklah adaptirali stanovanjsko barako in pridobili 7 stanovanj, uredili lokale trgovskih in gostinskih podjetij, uredili prostore klavnice in tržni prostor, tako da ima trboveljski trg pravičen izgled. Lotili so se tudi razširitve mestne vrtnarije.

V Zagorju so renovirali in uredili hotel Kum, gostilniške in trgovske prostore ter zgradili skladišče za material.

Prav tako so se lotili v Radečah ureditve hotela Jadran, obnovili so fasado in notranjost bivšega sodišča, kamor so se sedaj vselile pisarne KLO, s čimer se je pridobil dosedanje poslopje krajevnega odbora za prepotrebno ambulanto, za katero so iskali prostore že vsa leta po vojni. Obnavljajo se tudi pročelja nekaterih objektov v središču mesta, s čimer bodo Radeče pridobile pri kupnejše lice. Komunalni svet v Radečah se zaveda svojih nalog ter so obnovitveni dela spritevali njegove delavnosti.

Pred komunalnimi sveti posameznih KLO stoji v bližnji prihodnosti te-le naloge:

Organizirati je treba prihodnji mesec popravila cest s sodelovanjem vseh množičnih organizacij.

Razširiti in zavarovati je treba cesto pod mostom državne železnice na postaji Trbovlje, preložiti cesto v Hrastniku, preložiti pokopališče v Trbovljah, pomagati pri gradnji vodovoda v Radečah.

Nujno potrebno je nadalje prepletkanje železnega mostu čez Savo v Radečah, ki ga uničuje rja.

V Trbovljah je potrebno pregledati, ali so dani pogodi za ustanovitev in razvoj ustrezne nove industrije, da se zaposli ženska delovna sila. Potrebno je seveda, da se za vse naloge, ki stoji pred nami v bližnji prihodnosti, okrepijo in razširijo remonta in gradbena podjetja, in to v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku in Radečah.

Vilo Heleno bodo podrli zaradi razširitve trboveljske ceste

Trbovlje, kjer snima geodetski zavod teren za napravo situacijskih načrtov, ki bodo podlaga za izdelavo regulacijskih načrtov mesta Trbovlje, MLO Trbovlje že ima generalne regulacijske načrte, ki kažejo bodoče lice mesta Trbovlje, služijo pa tudi krajevni oblasti kot kazipot pri izdajanju gradbenih dovoljenj.

Preskrba s pitno vodo v revirjih

Kako važna je preskrba zadostnih količin dobre pitne vode v vseh večjih krajih, kot so to Trbovlje, Zagorje in Hrastnik, ni treba naglašati posebej, saj nas na pomembnost tega vprašanja opominja nedavni izbruh paratifusa v Zavahin.

Veliko tovarno aluminija grade v Račinah pri Šibeniku

Valjarna, ki jo grade v Račinah pri Šibeniku, bo ena izmed največjih v Evropi. Sedaj grade betonske temelje za dve veliki tovarniški dvorani v dolžini 300 oz. 200 metrov. Vodo bodo napeljali iz 17 kilometrov oddaljene Krke. Na gradbišču dela stalno 800 delavcev, potrebovali pa bi jih še več. Letošnji gradbeni stroški so preračunani na 2000 milijonov dinarjev.

Elektrifikacija je malo zaostala

Petletni elektrifikacijski plan so v trboveljskem okraju že davno dosegli, vendar je v okraju več začetih elektrifikacij, ki čakajo na dovršitev. Po sprostitvi elektromateriala je tempo elektrifikacije znatno popustil, tako da so razširili le električno omrežje na Mlinah ter napeljali električno razsvetljavo na Partizanskem vrhu. Za vso pričeto elektrifikacijo v trboveljskem okraju je potrebno 25 ton bakrene žice in okrog 400 izolatorjev. Na dovršitev čakajo kra-

Arnaldo Fraccaroli:

Navidezna nezvestoba

»Ti pojdeš torej v kopališče?« jo je vprašal Ciril.

»Da,« je odgovorila Nataša.

»In jaz ne smem s teboj?«

»Ne, srček moj! Vse leto sva skupaj; puste mi torej malo prostosti, vsaj teh šest tednov!«

»Toda kaj boš počela sama na morju?«

»Kdo pravi, da bom sama?«

»Če ostanem jaz kot tvoj mož tukaj, se pravi, da boš v kopališču sama, ali ne?«

»Kako si naiven, Cirilček moj! Pa menda vendar ne misliš, da si edini možki na svetu?«

»To ne, a priznati moraš, da sem tvoj edini mož.«

»Seveda, dragi, a vendar moraš priznati, da nisi edini možki?«

»Torej, dragica, ti hočeš iti v družbo drugih možkih?«

»Drugi možkih? Ne pretiravaj, prosim te! Kvečjemu bosta dva ali največ trije in ne več kot eden vsakokrat.«

»Oh!«

»Pa kaj ti je vendar? Ti morda ni prav? Ali si tak starokopitnik? Ali bi mi rad zaigral dolgočasno komedijo ljubosumnosti?«

»Nikakor ne, dragica! Dobro veš, da sem dostopen za vse moderne ideje. Saj veš, da sem opremil hišo v najnovejšem slogu, da ne nosim nikdar klobuka, da pijem najmočnejše aperitive. Prav tako veš, da te ljubim in da bi zelo trpel, če ne bi me več ljubila.«

»Kdo pa reče, da bi te ne mogla več ljubiti?«

»Toda, dragica, če praviš, da pojdeš na morje z drugimi možkimi, kaj ne razumeš, da mi je to suneč z nožem v srček?«

»Norček! Toda moja nezvestoba bo

vendar samo navidezna, samo iluzija!«

»Navidezna iluzija! Prosim te, govori natančneje!«

»Tako, dragi! Povedati ti moram, da imamo vse ženske včasih željo, željo... Oprostite, ne morem se natančneje izraziti! Pa saj dobro veš, da sem ti zvesta.«

»Upam.«

»Upaš — torej zanesljivo veš! Upanje je gotovost, ki ji manjka samo potrda. Ti dobro veš, da sem ti zvesta. To mi je v veliko zadoščenje. Upam, da tudi tebi.«

»Vsekakor!«

»Veš torej, da sem ti zvesta. Toda veselje, ki me navdaja kot zvesto ženo, je vendar nekam enolično. Rada bi nekoliko spremembe.«

»Kako si rekla, Nataša?«

»Pusti me vendar govoriti, Ciril! Rada bi nekoliko spremembe, samo da bi si nadela videz nezveste žene. Samo majhna igrice čiste, oh, najčistejše domišljije. Biti samo na videz nezvesta, res samo na videz. Nedolžna komedija, ki bi me nekoliko razvedrila, tebe pa malo podražila.«

»Toda, dragica, kaj pa, če ti igra začne le preveč ugajati in bi si res zaželela da jo zaigraš?«

»Zaljš me, Ciril! Bodi miren in poskusi razumeti, da ženske včasih potrebujemo majhne, nedolžne spremembe. Jaz se bom delala nezvesto, ti pa se boš delal ljubosumnega. Vse skupaj bo le komedija za preganjanje dolgega časa.«

»Pa ne bi mogla najti v ta namen kaj boljkega?«

»Oh, Ciril, kaj mi res nočeš dovoliti niti te majhne šale?«

»Toda oproti, Nataša, ali bodo možje v tvoji igri tudi samo navidezni kakor tvoja komedija?«

»To ne, možje morajo biti resnični,

sicer videz ne velja. Saj razumeš, da se mora videz, pa čeprav je samo videz, opirati na nekaj konkretnega, kajti tudi videz je svoje vrste resničnost. Zato bodi miren, vse bo samo navidežno in zgodi se ne bo nič, kar bi ti moglo žaliti. Sprevideti pa moraš, da mora kakšen možki vendarle sodelovati v igri. To seveda samo zato, da bo igra popolnejša.«

»Zaupam ti!«

»Lepo! Vidim, da si res uvidel možiček!«

»Toda — kaj pa ljudje? Ne bi mi bilo ljubo, da bi, če bi videli druge moške okrog tebe, klepetali, šepetali in sumničali. Veš, ljudje so še vedno zelo starokopitni.«

»Bodi brez skrbi, rekla bom, da so moji svaki, tvoji bratje.«

»No, na ta način bo stvar vsaj ostala v družini.«

»Ti pa, dragi moj Cirilček, me boš od časa do časa obiskal.«

»Bi ti bilo to všeč?«

»Seveda, že zato, ker mi boš moral prinesiti denar. Toda bodi previden in me vedno brzojavno obvesti, vsaj štirikindvajset ur poprej.«

»Prav, dragica! Ne bi rad spravljal nikogar v zadrego.«

»Tako je! Jaz bom že pazila, da bo vse tako urejeno, da ti bo nekoliko zbulalo sum, a v istem trenutku boš spoznal, da je bil sum neupravičen.«

»Čudna ideja!«

»In ti nočeš dovoliti svoji ženski niti te majhne, nedolžne, čudne ideje?« je ugovarjala Nataša.

Ločitev je bila težka, skoraj ganljiva...

Tri tedne je bilo vse v redu. Ciril je že trikrat obiskal ženo. Kakor sta se dogovorila, je seveda skrbno pazil, da jo je o svojem obisku štirikindvajset ur prej obvestil. Toda našel ni ničesar. Nataša je stanovala sama v vili ob morju, samo s sobarico, in bila je videti silno ljubozna. Kadar je mož prišel, se je smejala,

kadar je odhajal, je jokala. Kako ljubka ženska!

Nekega dne, ko spet ni našel nikogar od »navideznih« oboževalcev, jo je Ciril vprašal:

»In tvoja ideja?«

»Kakšna ideja?« je nedolžno vprašala Nataša.

»No, tvoja navidezna nezvestoba, tvoji navidezni oboževalci, komedija, ki si jo hotela zaigrati sebi in meni, tvoja sala...«

»Oh, Ciril,« je odgovorila, »če bi vedel, kako te ljubim...« Očila se mu je okrog vratu.

Ciril je bil globoko ganjen. Misli je: »Uboga Nataša, rada bi igrala nezvesto ženo, pa je tako čista in nedolžna kot jagnje. Zdi se mi, da si je to šalo izmislila samo zato, da bi se nekoliko bal za njo. Navidezni svaki, želja, da bi bila prosta, redne brzojavke — hoče si ustvariti res navidezno nezvestobo.«

Nekega dne se mu je zahotelo, da bi šel obiskat ženo, ne da bi ji prej brzojavil kakor po navadi. Le čemu bi nadaljevala s komedijo, ko je bilo vendar jasno, da Nataša ni več do igre.

Tako je prišel Ciril nekega dne nenapovedan ob dveh ponoči k vili ob morju. Nekam razburjen je pozvonil — človek nikdar ne ve...

In že se je odprlo okno spalnice in prikazala se je Nataša v nočni halji, vsa obhaljena od mesečine.

»Kdo si drzne zvoniti ob tej uri?« je jezno vprašala. »Ali se tako drži vrstni red?«

»Kakšen vrstni red?« je začudeno vprašal Ciril.

»Ah — ti si, Ciril!« je rekla Nataša in glas ji je zatrepetal, ko je spoznala moža.

»Kakšno prijetno presenečenje! Takoj ti pošljem služabnika, da ti odpre vrtna vrata.«

In res, čez pet minut je prišel služabnik, ves dostojanstven, odpiral vrata.

»Dobro došli, gospodi!« je dejal in odprl vrata.

Ko je Ciril poljubil Natašo, jo je vprašal:

»Ali si Justini odpovedala? Kako to, da si najela služabnika?«

»Veš, srček, vila je tako na samem in z možkim v hiši se počutim bolj mirno.«

Ciril je ostal dva dni v vili, dva dneva polna veselja in sreče. Nataša je bila čudovita in Ciril si ni mogel kaj, da ne bi dejal:

»Sedaj razumem, da je bilo vse za šalo, ljubica moja, da si me hotela samo prestrašiti.«

»Kako?« je z nekakšno negotovostjo vprašala Nataša.

»Ah, saj ni vredno govoriti! Tista zdeva s tvojo navidezno nezvestobo. Sedaj razumem vse in vem, da si angel.«

Ciril je bil ves srečen, ko je videl, da je žena prebolela svojo muhasto idejo. Ostal je pri njej prav do ponedeljka zjutraj. Saj je bilo tako prijetno: Nataša je bila ljubezna, hiša prijazna, življenje mirno, postrežba točna in nevsiljiva. Res — kar dobro je napravila Nataša, da je najela služabnika, ki je bil zanesljiv, do loven in zvest. Bil je simpatičen mož, ne ravno čisto mlad, resen, in videlo se mu je, da je viden boljstih hiš. Bil je odličen in tihi. Pred odhodom mu je Ciril stisnil v roko napitnico, ki pa je služabnik ni hotel sprejeti. Vzel jo je šele po dolgem prigovarjanju.

»Tudi za denar mu ni! Kakšna bela oravala!« si je dejal Ciril.

Sel je na postajo. Tamkaj pa je po naključju srečal Justino, odpuščen sobarico.

»Uboga Justina,« ji je dejal Ciril, »gospa te je odpustila, kaj ne?« A nikar ne misli, da si kaj zakrivila. Veš, gospa se počuti bolj varno, ko ima služabnika. Vila je tako na samem...«

Justina je začudeno pogledala Cirila:

»A tako,« je dejala, »gospa vam je torej predstavila tistega gospoda za služabnika?«

Informburojem je trboveljski premog predrag

Kakor je znano, je naša država sklenila z Avstrijo pogodbo za dobavo premoga iz Jugoslavije. Premog je naročen tudi z rudnika Trbovlje, od koder prejema Avstrija tudi premogovni prah. Kakor vedno, so se avstrijski informburojci spotaknili tudi ob to pogodbo ter začeli s kampanjo proti premogu, ki prihaja v Avstrijo iz Jugoslavije. Avstrijski list »Österreichische Volkstimme« št. 184 z dne 11. avgusta t. l. piše pod naslovom »Manjreden Titov premog po enormnih cenah« poseben članek, v katerem pravi naslednje:

»Izvedeli smo, da je Avstrijska družba za oskrbo inozemskega goriva (»Österreichische Gesellschaft zur Beschaffung ausländischer Brennstoffe«) v začetku julija sklenila z Jugoslavijo pogodbo, po kateri bo Jugoslavija dobavila Avstriji 50.000 ton prahu trboveljskega premoga.

Nato piše list z debelimi črkami naslednje:

»Prah trboveljskega premoga je med vsemi evropskimi premogovnimi vrstami najslabše kvalitete. Naši domači rudniki dobavljajo znatno boljši premogovni prah in v docela zadostnih količinah (naša pripomba: prav gotovo ne bi naročevali našega premoga, če bi ga imeli sami zadosti). List pravi nadalje:

»Od vsakih 100 kg jugoslovanskega premogovnega prahu ostane pri izgorevanju nič manj kot 27 kg pepela. V najboljšem primeru bo v Avstriji mogoče prodati od 50.000 ton le 5000 ton. Kljub manjrednosti premoga in visoki vsebini pepela zahteva Jugoslavija 200 šilingov za tono — to je dvakrat več kot stane avstrijski premogovni prah. In še nekaj, kar se nam najbolj upira, je, da Avstrija plačuje po teh nesramno visokih cenah.

Jasno nam je, kam pes tace moli: če bi Avstrija sklenila pogodbo z delciami Informburoja, bi bilo vse v redu. Tako

USPEHI TEKMOVANJA ELEKTROSTROJNEGA KLUBA V ZAGORJU

Elektrostrojni klub na rudniku v Zagorju se je takoj v začetku tekmovanja v počastitev 10. obletnice JA resno lotil dela v svojem področju. Dosegel je že lepe uspehe. Člani kluba razpravljajo na svojih sestankih o zboljšanju dela v delavnicah in o boljši zaščiti delovnih mest. Klub je pridobil v času tekmovanja 44 novih članov.

Člani tega kluba so si ogledali združeno žago v Mlinšah, ki jo bodo preuredili na električni pogon. Načrti in proračun so že izdelani ter bodo žago elektrificirali v najkrajšem času v prostovoljnem delu.

Na pobudo kluba so se v delavnicah rudniškega elektroobrata izboljšali delovni proces in povečali varnost pri delu. Tudi za zunanji izgled delavnice in čistočo v njih so vložili precej truda. Vse to so opravili s prostovoljnimi delom.

V času tekmovanja so v elektrostrojnem obratu nabrali okrog 20 ton starega železa, za oddajo pa imajo pripravljeno še 2 tona sive in 1 tona jeklene litine.

Pripominjamo še, da klub o svojem delu ni dal nobenih poročil in je šele na večkratno zahtevo MO OF poslal poročilo o tekmovanju.

Dosedanji uspehi v odkupu žita v trboveljskem okraju so pokazali, da to delo ne bo opravljeno do 20. septembra, kakor je bilo to začetno. Čeravno so z odkupi začeli že 20. avgusta, so dosedanja rezultati slabi, saj so ta odkup opravili komaj v polovici krajevnih ljudskih odborov in od teh samo v enem KLO stoo odstotno, t. j. Zidanem mostu. Da je ta krajevni ljudski odbor opravil odkup žita stoo odstotno, nam dokazuje, da so se tamkaj lotili tega dela pravilno in vzeli to delo resno v roke. V krajih, kjer so mislili, da žita ne bo treba oddati in so čakali na nove uredbe, je bil

Člani tega kluba so si ogledali združeno žago v Mlinšah, ki jo bodo preuredili na električni pogon. Načrti in proračun so že izdelani ter bodo žago elektrificirali v najkrajšem času v prostovoljnem delu.

Na pobudo kluba so se v delavnicah rudniškega elektroobrata izboljšali delovni proces in povečali varnost pri delu. Tudi za zunanji izgled delavnice in čistočo v njih so vložili precej truda. Vse to so opravili s prostovoljnimi delom.

V času tekmovanja so v elektrostrojnem obratu nabrali okrog 20 ton starega železa, za oddajo pa imajo pripravljeno še 2 tona sive in 1 tona jeklene litine.

Pripominjamo še, da klub o svojem delu ni dal nobenih poročil in je šele na večkratno zahtevo MO OF poslal poročilo o tekmovanju.

POKAZALI SO SVOJ PRAVI OBRAZ

Vsi dobri in zavedni duhovniki v trboveljskem okraju so vstopili v Ciril-Metodovo društvo, le par jih je ostalo izven te organizacije. Ti delajo seveda po svoje in kujejo načrte, ki niso v skladu v delom in nalogami, ki jih vrše najširše množice delovnih ljudi naše države.

Vsem je dobro znano, koliko gorja sta napravila v naši državi med vojno fašistična krvnika Pavelič in Artuković. Po vsej naši državi se sprejemajo spomence in resolucije, v katerih se zahteva izročitev teh obeh hudodelcev, da dobijo zaslužen kazni. Tudi v Sloveniji so vsi pravi in pošteni duhovniki iz Stajerske sprejeli resolucijo, ki so jo podpisali in v kateri zahtevajo izročitev obeh navedenih krvnikov, saj so bili sami priča njunih grozot.

Podpisovanje take spomence v trboveljskem okraju je prevzel član IO CMD, tovariš Šmon, ki je obiskal vse duhovnike, ki bivajo v našem okraju, da podpišejo to listino. Vsi so to storili razen dveh in sicer župnik Benedik iz Kolovrate, ki se je pred obiskom skril, ter trboveljski župnik Martin Gorgranc, ki je podpis kategorično odklonil.

Ko so prišli h gospodu Gorgrancu zaradi podpis te spomence, je bil začuden, »kako vendar, da se šele sedaj spominite na to, da obsojate hudodelstva, medtem ko so jih oni obsojali že leta 1945,« katerim besedam je pristavil, da se spominjamo teh hudodelstev malo pozno.

Ne vemo, kakšnega načela se drži gospod Gorgranc, ali »Ljubi svojega bližnjega« ali »Udri ga, kadar ga moreš«. Gospod Gorgranc se je izjavil, naj se brigajo za izročitev obeh hudodelcev samo Hrvati in naj sami obra-

čunajo z njima. Izgleda, da gospod Gorgranc najbrž ne ve, kako je zgrajena današnja Jugoslavija, da so Slovenija in Hrvatska ali pa katera koli republika v državi med seboj ozko povezane in so neločljivi del naše skupne domovine in da zaradi tega izročitev in kaznovanje obeh navedenih hudodelcev ni samo vprašanje hrvatskega naroda, marveč vprašanje vseh narodov Jugoslavije.

Gospod Gorgranc je dejal ob tej priliki svojem obisku, da se danes zbirajo podpisi proti Paveliču in Artukoviću, še večer pa je bilo toliko govorjenja o dogodkih na Ptujski gori in podobno.

Cudno je vsekakor: ali morda misli gospod Gorgranc, da ne smemo pisati o dogodkih na Ptujski gori ter o napakah in nepravilnostih različnih duhovniških gospode in jo razgaljati, da bi ljudstvo ne zvedelo za njeno početje in grehe? Naj bo gospod Gorgranc in vsi njemu podobni potolaženi: ljudstvo danes prav budno gleda, kaj dela ta gospoda. Ko bo prišel čas in ura, bo tudi ta gospoda polagala obračun za svoje dejanje in nehanje.

Ko je bila spomenica predložena gospodu Gorgrancu ponovno v podpis, je ta gospod dejal: »Danes hočete moj podpis, kaj pa leta 1945, ko ste iskali od mene karakteristiko, danes mi pa le zaupate?«

Zaupamo danes vsem in vsakomur, ki pošteno misli. Gospodu Martinu Gorgrancu, župniku v Trbovljah pa bo postalo prej ali slej jasno, da je treba gledati na vse le nekoliko drugače kot gleda on. S tem, da je odklonil podpis spomence, v kateri se zahteva izročitev dveh največjih hudodelcev v Jugoslaviji, je pokazal svoj pravi obraz.

Ko so prišli h gospodu Gorgrancu zaradi podpis te spomence, je bil začuden, »kako vendar, da se šele sedaj spominite na to, da obsojate hudodelstva, medtem ko so jih oni obsojali že leta 1945,« katerim besedam je pristavil, da se spominjamo teh hudodelstev malo pozno.

Ne vemo, kakšnega načela se drži gospod Gorgranc, ali »Ljubi svojega bližnjega« ali »Udri ga, kadar ga moreš«. Gospod Gorgranc se je izjavil, naj se brigajo za izročitev obeh hudodelcev samo Hrvati in naj sami obra-

čunajo z njima. Izgleda, da gospod Gorgranc najbrž ne ve, kako je zgrajena današnja Jugoslavija, da so Slovenija in Hrvatska ali pa katera koli republika v državi med seboj ozko povezane in so neločljivi del naše skupne domovine in da zaradi tega izročitev in kaznovanje obeh navedenih hudodelcev ni samo vprašanje hrvatskega naroda, marveč vprašanje vseh narodov Jugoslavije.

Gospod Gorgranc je dejal ob tej priliki svojem obisku, da se danes zbirajo podpisi proti Paveliču in Artukoviću, še večer pa je bilo toliko govorjenja o dogodkih na Ptujski gori in podobno.

Cudno je vsekakor: ali morda misli gospod Gorgranc, da ne smemo pisati o dogodkih na Ptujski gori ter o napakah in nepravilnostih različnih duhovniških gospode in jo razgaljati, da bi ljudstvo ne zvedelo za njeno početje in grehe? Naj bo gospod Gorgranc in vsi njemu podobni potolaženi: ljudstvo danes prav budno gleda, kaj dela ta gospoda. Ko bo prišel čas in ura, bo tudi ta gospoda polagala obračun za svoje dejanje in nehanje.

Ko je bila spomenica predložena gospodu Gorgrancu ponovno v podpis, je ta gospod dejal: »Danes hočete moj podpis, kaj pa leta 1945, ko ste iskali od mene karakteristiko, danes mi pa le zaupate?«

Zaupamo danes vsem in vsakomur, ki pošteno misli. Gospodu Martinu Gorgrancu, župniku v Trbovljah pa bo postalo prej ali slej jasno, da je treba gledati na vse le nekoliko drugače kot gleda on. S tem, da je odklonil podpis spomence, v kateri se zahteva izročitev dveh največjih hudodelcev v Jugoslaviji, je pokazal svoj pravi obraz.

Ko so prišli h gospodu Gorgrancu zaradi podpis te spomence, je bil začuden, »kako vendar, da se šele sedaj spominite na to, da obsojate hudodelstva, medtem ko so jih oni obsojali že leta 1945,« katerim besedam je pristavil, da se spominjamo teh hudodelstev malo pozno.

Ne vemo, kakšnega načela se drži gospod Gorgranc, ali »Ljubi svojega bližnjega« ali »Udri ga, kadar ga moreš«. Gospod Gorgranc se je izjavil, naj se brigajo za izročitev obeh hudodelcev samo Hrvati in naj sami obra-

Prosto po Scottu:

ČRNI BRATJE

Kriminalni roman

»Po naključju mi je prišla v roke čudno lepa slika namreč odlično posrejen slikar. To sem hotel za primeren povod, da sem obiskal tržno službo. Upal sem seveda, da bom osebnost spoznal našega starega prijatelja. Sreča mi je bila mila. Sreča sem se z njim prvič. Reel vam moram, da je ta moč zelo prijetnega značaja. Samo dolga, akrat polna leta so ga malo upognila.

Vsa družba je planila v smeh, ki pa je bil prisiljen.

»Pripomniti moram,« je nadaljeval, »da niam sam, ki tega moza osebno pozna. Naš dobri prijatelj Viljem, ki sedi med nami, vam bo povedal, kaj je doživljal.

Viljem Garson je napravil važen obrat. »Čelo kvartal sem z našim starim prijateljem,« je spregovoril.

Edina ženska v družbi, ki je bila odlično obveščena in je imela pravilne poteze, se je obrnila k Viljemu Garsonu:

»Vi ste igrali karte z Malcolmom Steeleom.

»Da, ljubica.«

Ženska, ki je posmehljivo pogledala. »Zaradi tega besede »ljubica« vam še nisem dala.

»No, lepo, gospodična Franciška, prosim vdanu da mi oprostite.«

»Kdaj ste kvartal z njim?«

»O, to je bilo že davno. Nekaj znanec me je povedel v Steeleovo družbo. Zdal si pa malice, kako začuden sem bil, ko so mi predstavili našega starega prijatelja Steela in ko sem se nato znešel z njim v kvarto. Bliki družbi. Igrali smo bridge.

Zdal se je družba smejala že manj neprisiljeno.

»Ali je Steele kaj rekel,« je hotela vedeti ženska.

Viljem je namršil obrvi. »Da, nekaj amesnega. Izgubil je igro in jaz sem na-

pravil dovtip, on pa je odgovoril: »To je že tako, gospod Garson, toda po zakonu pravzave se mora osti prej ali slej obrniti.«

»Ali si bil v klubu pod svojim praviim imenom?« To vprašanje je zastavil mlad mož tridesetlet let.

»Seveda, v zadnjih treh letih nisem rabil nikoli napačnega imena.«

»Pred dnevi sem slišal,« je dejal mladi mož, »da bo Steele v kratkem zapustil tržno službo.«

Gostitelj družbe se je smehljaj.

»Tudi jaz sem to čul, toda iz drugih virov vem, kako je prisegel, da ne bo zapustil tržne službe prej, dokler ne doseže nekakega cilja.« Gostitelj je pri teh besedah pomežiknil. »Naš stari prijatelj je častihlepen. Ni treba pojasnjevati kakšen cilj zasleduje. No, če nas bo hotel izostediti, bo dolgo služboval pri tržni službi.

»Ali veš, kakaj tako hlepi po dosegu svojega cilja?« je vprašal Morill, najmlajši v družbi.

»Moj bog, to je vendar samo po sebi jasno.

»Nimaš čisto prav,« je rekel Morill. Seveda je samo po sebi razumljivo, da nas zasleduje. Toda nas ima posebno na piki. Pa še nekaj bi rad pripomnil. Moram ga obduovati, čeprav ga niti ne poznam, in moram se ga bati. Saj se spominata mladega Freda Warrenna od tajne službe, Steele nam ga je poslal na vrati. No, pa ga je potem Garson ustrelil...«

Debeli je obledel in planil pokonci. »Drži gobec! Kaj čenčak? Kakor bi ga bil res jaz umoril. Tu v tej sobi smo glasovali, kdo ga naj spravi s poti. Kakor bi bil res jaz sam...«

»Saj nisem tako mislil,« je popravil Morill.

Veselo razpoloženje je zdaj minilo. Gostitelj je potegnil neko mapo iz predala.

»Zdal pa sledi dneveni red našega običnega zbora.« Njegov obraz je bil resen. »Ka-

kor po navadi, bom začel zbor s čitanjem zaprisege našega združenja ki smo mi dali ime »Družba črnih bratov.«

Potegnil je iz mape pergamentni list in začel brati:

»Spodaj podpisani smo slovesno sklenili tole. Vsak izmed podpisanih je dolžan pod kaznijo takojšnje smrti molčati o tej listini proti vsakomur. Vsak izmed podpisanih mora od 25. novembra 19... zastavljati svojo voljo in osebnost v blagor naše družbe. Dalje priznava vsak od podpisanih glavno določbo naše družbe, da ne sme nobeden izmed uslužbenecv naše družbe poznati ne po imenu ne osebno nas, voditelje te družbe. Vsi podpisanci smo dolžni po potrebi ščititi našo uslužbenost, če pa korist družbi pokaže drugačno potrebo, se zaščita našim uslužbenecem odtegne, štirje podpisanci, ki sestavljamo to družbo, se obvezujemo, da bomo sodelovali deset let. V tem času bomo dokazali, da se nam ni treba bati ne božje kazni ne človeških postav. Podpisanci se obvezujemo pod kaznijo takojšnje smrti, da ne zapustimo te družbe pred potekom desetlet let. — Friderik Merrivale, Viljem Garson, Franciška Blake, Georg Morill — Od dne 12. junija 19... kot peti član: Allan Walker.

Nato je vzel Merrivale iz mape nov list: »Gotovo vas bo zanimalo, če malo pregledamo tudi zapisnik našega prvega zbora pred sedmimi leti.«

Merrivale je bral:

»Po previdnem medsebojnem razgovoru so štirje možje spoznali, da lahko svojo svoje posebne sposobnosti preko vseh človeških postav dosežejo izredne uspehe. Vsi so izrekli pripravljenost za ustanovitev združenja, ki se bo posluževalo agentov in podagentov pri svojem delu, vendar ti ljudje ne morejo biti člani družbe. Sela je trajala tri ure in združenje je bilo ustanovljeno. Ime in pravila družbe so napisana na drugi listini, ki je shranjena posebej. Vsi štirje člani družbe so bili zapriseženi, pri čemer je četrti podpisani član Georg Morill ugovarjal zasmehovanju, ki se je tikalo boga.«

Merrivale je pogledal Morilla. »Mislim, dragi prijatelj, da si v sedmih letih imel dovolj priložnosti, da si se otresel takih pretiranih pomislekov.«

Morill je pogledal govornika:

»Ne, nisem imel take priložnosti.«

»No, nisi pa imel nikakih pomislekov, ko si začelto naše družbe v polni meri užival.«

Morill je postal nemiren. »Ne razumem me, Friderik. Ne besede nisem rekel proti družbi ne proti članom. Še sedem let sem vas in vem natančno, kaj imam od tega. Ponavljam samo še enkrat, da namreč ugovarjam nepremišljenim besedam. Ne zaradi pretiranih pomislekov, temveč ker nagoni čutilm strah...«

Merrivale je zmejal z glavo. »Lepo, toda česa se bojiš, če smem vprašati?«

»Nekake nepopravljive zakona nadzemske pravičnosti, ki sam od sebe in nevidno plava nad zemljo.«

»Morill,« je rekel femokoži mož, »ali še veš, kaj sem ti dejal, ko si mi zadnjič začel pridigovati?«

Morill se je zdano nasmehnil. »Ne pridigujem,« je dejal tiho. »Ne znam vam obrazložiti ta svoj občutek. Slutim pač nekaj in ta slutnja me sviri. V vašo lastno korist vam to pripovedujem, saj je to morda moja zadnja priložnost da sem vam lahko to povedal. Nikar se ne smejte! Včasih je ta občutek v meni tako močnega, da se bojim, če ne bom zblaznel... Prijatelji, v teh sedmih letih smo igrali strašno nevarno igro. Sedaj... sedaj se bojim. Mislim... da bomo morali nekoč to igro popuščati...«

Molk je za nekaj časa vladal v sobi. Merrivale je strmel v Morilla. Viljem Garson je imel na obrazu izraz posmehovanja. Ženska je z obduovanjem opazovala moža, ki je spregovoril tako odkrite besede. Mlad mož ob njeni strani je neodločeno pogledal zdalj Morilla, zdalj Merrivale.

»Da bomo torej na jasnem,« je menil Merrivale, »kaj prav za prav hočeš, Morill? Ali naj morda črtaš iz pravilnika besede, ki žalijo tvoj veraki čuti?«

Morill je globoko zadihal. »Če bi se dalo hkrati črtati še kaj drugega...« je hripavo zasepetal. »Vse druge reči se ne dajo več črtati, Friderik. Tu na sedmem letnem sestanku te pozivam, bodi konec našega početja! Nehajmo, preden se ne podere vse na nase!«

Merrivale se je smehljaj zaničljivo. »No,« je menil zamisljeno. »Prvič se je zgodilo, da je bil eden izmed nas, recimo, tako dizen, da je bil upal s takim predlogom na dan. Seveda so mi drugi člani spo-

rošili, da je Morill že večkrat govoril o tem, da bi naša družba prenehala delovati. Moram te resno prositi, dragi Morill da malo pomisli, kako blizu si že kršenju najvažnejših predpisov naše družbe. Ker pa je torej obstoj tak predlog, bomo glasovali o njem.

Merrivale je vzel iz predala peščico belih listkov. »O tej točki bomo torej glasovali,« je dejal ostro. Vztrajam pa na tem, da pri glasovanju vsakdo zapiše začetnik svojega imena. Premislite dobro, preden se odločite...«

»Molk...«

»Morill,« je razdelil bele listke in prvi molč je podpisal svoj listek. Sledil mu je Viljem Garson. Mladi mož je omahoval in za trenutke pogledal ostala dva, ki še nista pisala. Ženska je sedel nekaj časa zamislje, na nato pa naglo prišla svinčnik. Kot zadnji je zaključil glasovanje George Morill.

Nekaj minut pozneje je Merrivale razglasil izid glasovanja.

»Glasovanje nam ni prineslo prave jasnosti,« je rekel kratko. »Trile so glasovali za obstoj naše družbe, dva pa sta za razid. Ker večina odloča, bo naša družba delovala še tri leta, kakor določa pravilnik. Kdo bo prelomil določbo naše družbe, bo storil to na lastno nevarnost.«

Bilo je megleno jutro. V eni izmed sob malega hotela Andersona je sedel Walter Stone v pogovoru z Richardom Moravcem. Odkar si je za nadel imena Winfield Clyde, sta se zdaj prvič sedita.

»Ali si se dokončno odločil, da boš pisal Walkerju?« je vprašal Stone.

Moravec je priklimal. »Pisalo je že napisano. Hotel sem samo še enkrat čuti tvoj nasvet.« Stone se je primaknil bliže. »Kakšen naslov si napisal na pismo za Walkerja?«

»John Crane, poštno ležeče, poštni predal 1769, glavna pošta.«

»Glavna pošta? Čudno pa je vendar, da ga še niso prejeli,« je vzklilni Stone.

»Poskušali so že večkrat,« je grenko odvrnil Moravec. »Toda zlikovci imajo gotovo kakšnega uradnika na pošti podkupljenega. Kdo bi to bil, došel je niso dognali.«

»Ali je to pismo zanj?«

Stone je razgrnil papir in je nevoljno vzklilni:

»Sam si ga pisal,« je protestiral.

»No, nisem imel take priložnosti.«

»No, nisi pa imel nikakih pomislekov, ko si začelto naše družbe v polni meri užival.«

Morill je postal nemiren. »Ne razumem me, Friderik. Ne besede nisem rekel proti družbi ne proti članom. Še sedem let sem vas in vem natančno, kaj imam od tega. Ponavljam samo še enkrat, da namreč ugovarjam nepremišljenim besedam. Ne zaradi pretiranih pomislekov, temveč ker nagoni čutilm strah...«

Merrivale je zmejal z glavo. »Lepo, toda česa se bojiš, če smem vprašati?«

»Nekake nepopravljive zakona nadzemske pravičnosti, ki sam od sebe in nevidno plava nad zemljo.«

»Morill,« je rekel femokoži mož, »ali še veš, kaj sem ti dejal, ko si mi zadnjič začel pridigovati?«

Morill se je zdano nasmehnil. »Ne pridigujem,« je dejal tiho. »Ne znam vam obrazložiti ta svoj občutek. Slutim pač nekaj in ta slutnja me sviri. V vašo lastno korist vam to pripovedujem, saj je to morda moja zadnja priložnost da sem vam lahko to povedal. Nikar se ne smejte! Včasih je ta občutek v meni tako močnega, da se bojim, če ne bom zblaznel... Prijatelji, v teh sedmih letih smo igrali strašno nevarno igro. Sedaj... sedaj se bojim. Mislim... da bomo morali nekoč to igro popuščati...«

Molk je za nekaj časa vladal v sobi. Merrivale je strmel v Morilla. Viljem Garson je imel na obrazu izraz posmehovanja. Ženska je z obduovanjem opazovala moža, ki je spregovoril tako odkrite besede. Mlad mož ob njeni strani je neodločeno pogledal zdalj Morilla, zdalj Merrivale.

»Da bomo torej na jasnem,« je menil Merrivale, »kaj prav za prav hočeš, Morill? Ali naj morda črtaš iz pravilnika besede, ki žalijo tvoj veraki čuti?«

Morill je globoko zadihal. »Če bi se dalo hkrati črtati še kaj drugega...« je hripavo zasepetal. »Vse druge reči se ne dajo več črtati, Friderik. Tu na sedmem letnem sestanku te pozivam, bodi konec našega početja! Nehajmo, preden se ne podere vse na nase!«

Merrivale se je smehljaj zaničljivo. »No,« je menil zamisljeno. »Prvič se je zgodilo, da je bil eden izmed nas, recimo, tako dizen, da je bil upal s takim predlogom na dan. Seveda so mi drugi člani spo-

KULTURNO ŽIVLJENJE zasavskih revirjev

Trboveljska knjižnica ob 400-letnici slovenske knjige

Mesto Trbovlje se s svojo knjižnico nikakor ne more ponasati, saj je knjižnica v Trbovljah še danes stisnjena v tako majhen prostor, ki je še za trafiko premajhen, kaj šele za tako pomembno kulturno ustanovo, kot je ravno knjižnica, in to v kraju, ki ima nad 15.000 ljudi.

Ze dolgo se govori, da bodo knjižnico prenesti v večje in lepše prostore, poleg tega pa zraven knjižnice urediti tudi prostore za čitalnico, kar bo vsa kulturna javnost v Trbovljah z zadoščenjem pozdravila. Akoravno ima ta knjižnica lepo število knjig, dobro urejeno kartoteko in njen obisk stalno raste, je vseeno potrebno, da se število knjig še pomnoži in izpopolni tudi s tujo literaturo, predvsem z nemško, seveda pa tudi s knjižnico iz srbohrvatske književnosti. Ko se bo poleg knjižnice uredila tudi čitalnica, je seveda nujno, da bodo v njej na razpolago vsi naši časniki in naš revijalni tisk, prav tako pa tudi inozemske revije in ilustracije, tako n. pr. nemške, ker razume v Trbovljah ta jezik razmeroma zelo veliko število ljudi.

Sedanji prostori te knjižnice so za tako velik, živahen in razgiban kraj, kot so Trbovlje, zelo žalostni — da ne rečemo: ob štiristoletnici naše knjige, naravnost kulturna eramota! Absolutno nujno je, da naši pristojni činitelji, predvsem pa naš mestni ljudski odbor, vprašanje knjižnice in čitalnice čimprej zadovoljivo uredi, to pa v prvi vrsti že glede na število mladine v Trbovljah, ki se bo v knjižnici in čitalnici učila in izobraževala, s tem pa odtegovala kvarnemu vplivu gostlin. Tudi v Trbovljah se mnogo govori ob vseh mogočih prilikah o graditvi socializma — toda oprostite: ne hvalimo se in ne govorimo toliko o tej graditvi, dokler ne bomo zadovoljivo uredili eno izmed prvenstvenih vprašanj socialistične izgradnje: vprašanje naših ljudskih knjižnic in čitalnic — vprašanje izobrazbe širokih množic naših delovnih ljudi, zlasti pa — naše mladine! Nanjo mislimo, zanjo delajmo!

Ureditve knjižnice in čitalnice, predvsem pa nakup ustreznega števila knjig, časnikov in revij je seveda zvezan z večimi stroški. Pa tudi to vprašanje se da v Trbovljah rešiti, saj smo resili že težja vprašanja. Na hvalo imamo v Trbovljah pri vseh naših večjih in manjših podjetjih in ustanovah v vodstvu, v upravnih odborih in v delavskih svetih tako uvidneve in inteligentne ljudi, da smo trdno prepričani, da bodo prav radi odobrili primerne denarne podpore za ureditev knjižnice in čitalnice v Trbovljah, tako da bo trboveljska knjižnica in čitalnica v ponos in zgled vsemu Zasavju.

čani sami. Nič bi ne rekli, če bi ga drugod ne bilo.

Se najbolj se briga za preskrbo svežega sadja Okrajni magazin, medtem ko bi moral v tem pogledu več storiti MLO. Zadržni sklad in tudi Direkcija državnih posestev. Ni dovolj, da je sadje na razpolago samo po dva dni v tednu, potem ga pa ne dobijo več, marveč potrebuje je, da je na razpolago vsak dan kakor v Ljubljani in v drugih krajih.

Trboveljsko gledališče v sezoni 1951-52

Repertoar lanske sezone trboveljskega »sindikalnega gledališča« Lojze Hohkranta je bil precej bogat. Igre »Gospa ministrica«, »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, »Namisleni bolniki« ter »Umiki« so bile uprizorjene na novo, ponovila pa so se odrska dela »Celjski grofje« in »Goloboko so korenine«, prav tako je bila na novo nastudirana in spopolnjena s pevsкими vloži »Krmarica Mirandolina«.

V letošnjih poletnih počitnicah to gledališče ni počivalo, marveč na novo pripravilo veseligr »Zadrega nad zadrego«, ki so jo dali s pevsкими in godbenimi vloži tovariša Jožeta Škrinjarja. To igro so ponovili v letošnjih počitnicah doma trikrat. V nočtu imajo gostovanje s to igro v septembru in oktobru še v Anhovu in Kanadu, nadalje v St. Janžu, v Sv. Petru pod Sv. Gorami, v Hrastniku in Zagorju, v Krškem, Brežicah in Litiji ter v St. Gotardu in Čemšeniku. Minulo soboto in nedeljo so s to igro nastopili z uspehom v St. Pavlu pri Preboldu in na Vranskem.

V tem času se bo trboveljska odrska družina pripravljala na novo gledališko sezono 1951-52. Za novo sezono imajo v nočtu štiri premiere, in sicer Nukičev »Dr., od Dickensa »Curček za pečjo«, Vučkovičeve »Žene na Niskavurju«, za zaključke sezone pa veseligr »Trije vaški svetniki, ki jo mislijo spopolniti s pevsкими in glasbenimi vloži.

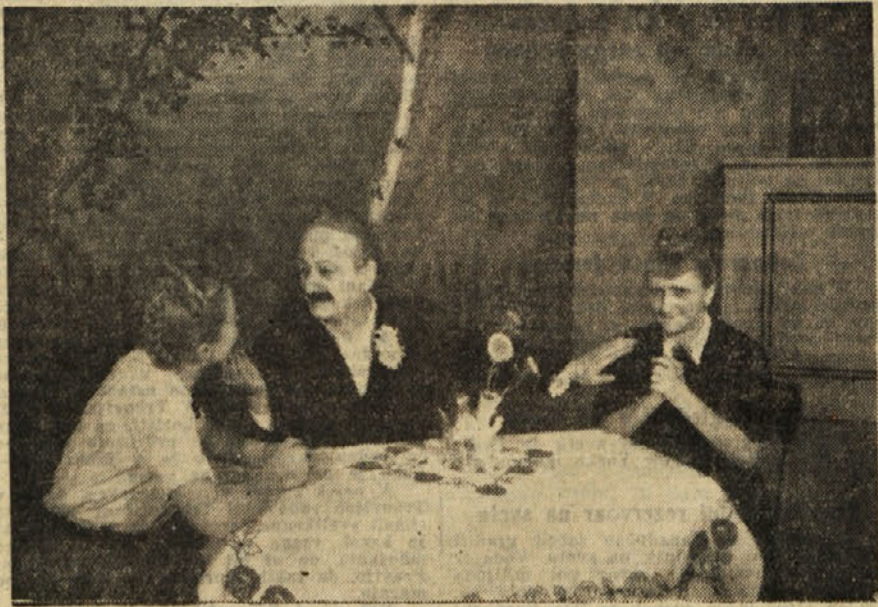
Razen dela »Žene na Niskavurju« so vse ostale igre veseloje značaja. Trboveljsko sindikalno gledališče si je zadalo nadalje nalogo, da bo tekmovalo v počastitev JA in da bo posvetilo skrb ngoji gledališkega naraščaja. Gledališki tečaj za mladino se bo začel meseca novembra, ki bo združen s študijem Linhartove igre »Veseli dan ali Matiček se ženi«, ki jo bodo uprizorile meseca aprila mlade gledališke moči s tega tečaja.

Ob raznih težavah, ki tudi temu gledališču niso prihranjene, lahko rečemo, da je tudi delovni načrt trboveljske gledališke družine za novo sezono bogat. Zeleli bi samo, da vsi krepko primejo za delo. Če bodo res vsi planili v roke, bodo svoj lepi načrt gotovo stoo odstotno izvedli in ga morda celo prekoračili.

Zbori volivcev v Zagorju

Pretekli teden so imeli v Zagorju dobro obiskane zборе volivcev. Dober obisk je posledica preosnove terenskih odborov OF. Na teh zborih so poročali člani izvršnega odbora KLO o polletnem poslovanju. Frontovci so z zanimanjem poslušali poročila. Govorniki so razlagali tudi predlog zakona o novem finančnem poslovanju in ostalih gospodarskih ukrepih, ki jih je izdala naša vlada.

Na teh zborovanjih so obravnavali razna komunalna vprašanja, med njimi vprašanje zagorskega vodovoda, popravo cest itd. Govorniki so tudi o razširitvi in pospeševanju krajevne industrije in obrti. Izvršnemu odboru so volivci predlagali, da poroča do prihodnjega zbora volivcev, kaj je bilo storjeno na lanskeoletno zahtevo zbora volivcev, da se Zagorje preimenuje v mesto.

Prizor iz operete »Zadrega nad zadrego«

